

Rayat Shikshan Sanstha`s
Sadguru Gadage Maharaj College, Karad
(Autonomous)

Accredited By NAAC with 'A+' Grade
CHOICE BASED CREDIT SYSTEM

Syllabus For

M.A. Part - II

Marathi

(Syllabus to be implemented from June, 2020 onwards.)

Rayat Shikshan Sansthas, Satara
Sadguru Gadage Maharaj College, Karad
(Autonomous)
Department of Marathi
Title and Subject Code
M. A. II, Marathi

Sr. No.	Semester	Name of the Course	Subject code	Discipline Specific Elective
1	III	Samajbhashavidnyan	MARC25	Marathi Course-9
2	III	Wangmayin Sanskruti	MARO25	Marathi Course- 10
3	III	Samiksha Sidhant Ani Upyojan	MARC26	Marathi Course- 11
4	III	Toulanik Sahityabhyas	MARO26	Marathi Course- 12
5	III	Sanskriti Abhyas	MARO26-A	Marathi Course – 12.1

Sr. No.	Semester	Name of the Course	Subject code	Discipline Specific Elective
1	IV	Samajbhashavidnyan	MARC27	Marathi Course-13
2	IV	Wangmayin Sanskruti	MARO27	Marathi Course- 14
3	IV	Marathi Samikshechi Watchal	MARC28	Marathi Course- 15
4	IV	Toulanik Sahityabhyas	MARO28	Marathi Course- 16
5	IV	Sanskriti Abhyas	MARO28-A	Marathi Course – 16.1

Course Structure
M. A. Part - II: Marathi

SEMESTER - III

Sr. No.	Se m	Title of the Paper	Discipline Specific Elective	Distributio n of Credit	Workload Per week	Total Credit	Theory Marks	Internal Evaluation
1	III	Samajbhashavi dnyan	Marathi Course- 9	4	4 Lectures	16	60	40
2	III	Wangmayin Sanskruti	Marathi Course- 10	4	4 Lectures		60	40
3	III	Samiksha Sidhant Ani Upyojan	Marathi Course- 11	4	4 Lectures		60	40
4	III	Toulanik Sahityabhyas	Marathi Course- 12	4	4 Lectures		60	40
5	III	Sanskriti Abhyas	Marathi Course -12.1	4	4 Lectures		60	40

Course Structure
M. A. Part - II: Marathi

SEMESTER - IV

Sr. No.	Se m	Title of the Paper	Discipline Specific Elective	Distributio n of Credit	Workload Per week	Total Credit	Theory Marks	Internal Evaluation
1	IV	Samajbhashavi dnyan	Marathi Course- 13	4	4 Lectures	16	60	40
2	IV	Wangmayin Sanskruti	Marathi Course- 14	4	4 Lectures		60	40
3	IV	Marathi Samikshechi Watchal	Marathi Course- 15	4	4 Lectures		60	40
4	IV	Toulanik Sahityabhyas	Marathi Course- 16	4	4 Lectures		60	40
5	IV	Sanskriti Abhyas	Marathi Course-16.1	4	4 Lectures		60	40

Rayat Shikshan Sansthas, Satara
Sadguru Gadage Maharaj College, Karad
(Autonomous)
Department of Marathi
M. A. II Marathi
EQUIVALENCE

Sr. No.	Class	Semester	Paper No.	Title of the Paper Old	Title of the Paper (New)
1	M. A. II	III	9	Samajbhashavidnyan	Samajbhashavidnyan
2	M. A. II	III	10	Wangmayin Sanskruti	Wangmayin Sanskruti
3	M. A. II	III	11	Samiksha Sidhant Ani Upyojan	Samiksha Sidhant Ani Upyojan
4	M. A. II	III	12	Toulanik Sahityabhyas	Toulanik Sahityabhyas
5	M. A. II	III	12.1	Sanskriti Abhyas	Sanskriti Abhyas
6	M. A. II	IV	13	Samajbhashavidnyan	Samajbhashavidnyan
7	M. A. II	IV	14	Wangmayin Sanskruti	Wangmayin Sanskruti
8	M. A. II	IV	15	Marathi Samikshechi Watchal	Marathi Samikshechi Watchal
9	M. A. II	IV	16	Toulanik Sahityabhyas	Toulanik Sahityabhyas
10	M. A. II	IV	16.1	Sanskriti Abhyas	Sanskriti Abhyas

Intake capacity / number of students (wherever applicable)

Rayat Shikshan Sanstha's
Sadguru Gadage Maharaj College, Karad

(Autonomous)

Choiced Based Credit System

M.A . Part II, Semester III, Marathi paper no.9

June 2020 Onwards

(Credit 04)

समाजभाषा विज्ञान [MARC25]

Preamble (प्रास्ताविक)

Course Outcomes:

CO – 1. १ समाजभाषां विज्ञानाचे स्वरूप समजून घेणे

२ समाज भाषा विज्ञानातील विविध सिद्धांत संकल्पनांचा परिचय करून देणे,

३ समाज संस्कृती आणि भाषा या मधील परस्पर संबंध समजून घेणे,

४ समाज भाषा विज्ञानाची व्याप्ती समजून घेणे

५ भाषा व्यवहाराची विविधता समजून घेता येईल .

६ भाषा संपर्काचे स्वरूप अभ्यासता येईल .

७ भाषिक नियोजन म्हणजे काय ते समजून घेता येईल

८ बहुभाषिक देशातील भाषिक प्रश्नांचा परिचय होईल

९ भाषिक नियोजनाची उद्दिष्ट्ये जाणून घेता येतील

१० भाषा शिक्षणाचे स्वरूप आणि भाषा शिक्षणाच्या विविध बाजूंचा अभ्यास करता येईल

११ मराठीच्या विविध बोलीचा समाज भाषा वैज्ञानिक विचार करता येईल

Expected Skills impartation (Through theory and practical's)

1. Reading skill
2. Comprehension skill
3. Writing skill

		Periods	Cos
Unit 1	समाज भाषा विज्ञानाचे स्वरूप आणि व्याप्ती समाज भाषा विज्ञान म्हणजे काय ? भाषेचा समाज सापेक्ष अभ्यास समाज भाषा विज्ञान या स्वतंत्र अभ्यास शाखेचा उदय -पायाभूत संकल्पना	15	CO1 & CO3
Unit 2	भाषा समाज आणि संस्कृती भाषा सामाजिक संस्था भाषा आणि संस्कृती सह संबंधाचा विचार,	15	CO1 & CO3
Unit 3	समाज भाषा विज्ञान परीक्षेत्रे भाषिक भांडार बहु , द्वैभाषिकता, भाषिक प्रभाव क्षेत्र, लाघुक्षेत्र, भा, भाषा निशिद्धता, भाषा बदल, भाषा मिश्रण, भाषिकताषा शुद्धी लिंग भाषा इत्यादी,	15	CO1 & CO2
Unit 4	भाषिक विविधता असणाऱ्या समाजगटांच्या लघुक्षेत्रीय बोलींचे सर्वेक्षण करणे प्रात्यक्षिक व प्रकल्प लेखन,	15	CO1 & CO4
Practical work: Case Study / Field Survey / Field Visits / Project			(CO4)

Project :

1. Script writing for stage
2. Script writing for radio

Reference Books:

1. भाषा आणि संस्कृती -नाकालेलक. गो.र १९६२- मुंबई, मौज प्रकाशन गृह,
2. भाषा इतिहास आणि भूगोल १९६४- मुंबई, मौज प्रकाशन गृह, कालेलकर. गो.ना ,
3. मराठी शब्द समीक्षा सन पब्लिकेशन पुणे १९८९,कानडे, श्री.मू.
4. निवडक भाषा आणि जीवन कल्याण काळे आणि मृणालिनी शहा मेहता पब्लिशिंग पुणे १९९८.संपा.
5. मराठी भाषेचा आर्थिक संसार -अशोक केळकर औरंगाबाद १९७०, मराठवाडा साहित्य परिषद,
6. मध्यमा भाषा आणि भाषा व्यवहार -आशिक केळकर मेहता पब्लिशिंग हाउस पुणे १९९६
7. वैखरी -भाषा आणि भाषा व्यवहार - अशोक केळकर माजेस्तिक प्रकाशन मुंबई १९३८,
8. मराठी भाषेचे मूळ -विश्वनाथखैरे पुणे १९८९, संमत प्रकाशन,
9. द्रविड महाराष्ट्र -विश्वनाथ खरे साधना प्रकाशन पुणे १९७६,
10. भाषा व्यवहार व भाषा शिक्षण- सुरेंद्र ग्रामोपाध्ये संपा कासेगाव एजुकेशन सोसायटी कासेगाव २००६.
11. अभिनव भाषा विज्ञान -ग जोगळेकर सुविचार प्रकाशन मंडळ पुणे १९८७. ना.
12. मराठी भाषाच इतिहास -ग श्रीविद्या प्रकाशन पुणे २०००५. जोगळेकर, ना,
13. सामाजिक भाषाविज्ञान प्रभाकर जोशी आणि चारुता गोखले स]ंपानिराळी प्रकाशन पुणे १९९९[
14. सामाजिक भाषा विज्ञान -रमेश धोंगडे दिलीपराज प्रकाशन पुणे २००६,
15. साहित्याची भाषा - भालचंद्र नेमाडे साकेत प्रकाशन औरंगाबाद १९८९
16. सामाजिक भाषा विद्वान कशा आणि अभ्यास संदर्भ प्रकाशन नाशिक २००५, जयश्री पाटणकर,
17. ग्रंथिक मराठी भाषा आणि कोकणी बोली पुणे विद्यापीठ पुणे १९६६, प्रियोळकर. का.अः
18. भयंकर सुंदर मराठी भाषा ददि.. पुंडे. माजेस्तिक प्रकाशन २००४, मुंबई,
19. आधुनिक भाषा विज्ञान सिद्धांत आणि उपयोजन -मिलिंद मालशे मुंबई १९९८, लोक वाङ्मय गृह,
20. भाषा विज्ञान वर्णनात्मक आणि ऐतिहासिक मालशे इना;मदार संजय प्रकाशन पुणे [संप] सोमण, १९९८२
21. वृद्धी राज्य मराठी विकास संस्था, भाषेचे आणि भाषा अभ्यासाचे विकसन दिनेश ड माहुलकरः मुंबई २०००,
22. समाज भाषा विज्ञान आणि मराठी कादंबरी पद्मगंधा प्रकाशन पुणे २०१२, नंदकुमार मोरे,
23. भाषा - विवेक मंगेश विठ्ठल राज्याध्यक्ष श्री विद्या प्रकाशन पुणे १९९७,
24. भाषा स्वरूप राजहंस प्रकाशन २००५. वामन केशव लेले, सामर्थ्य व सौंदर्य,
25. समाज भाषा विज्ञान प्रमुख संकल्पना -रमेश वरखेडे शब्दालय प्रकाशन श्रीरामपूर २००३,
26. संज्ञापन विद्या आणि ललित कला रमेश नारा,यण वरखेडे यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त , विद्यापीठ नाशिक २००३
27. आदिवासी लोककथा संकल्पना आणि स्वरूप स्वच्छंद प्रकाशन कोल्हापूर २०१५,दीपककुमार वळवी;

28. नागपुरी बोली भाषा शास्त्रीय अभ्यास इंदिरा प्रकाशन नागपूर १९७२, वसंत कृष्णा वराड पांडे,
29. समाजशास्त्रातील मुलभूत संकल्पना सर्जेराव साळुंखे मेहता पब्लिकेशनपुणे १९९६,
30. SOCIAL LINGUISTICS CAMBRIDGE ,HADSAN –R,H ,KENBRIJ UNIVERSITY -1980
31. novelist on the novel by miran lott-clara revieve ,Rutledge , & kegan poul London 1975
32. the inphunce of English on Marathi –bhalchandr a nemade –re published –popular –
33. समाज भाषा विज्ञान की भूमिका -तेजपाल चौधारी पंचशील प्रकाशन जयपूर १९९५,
34. भाषा विज्ञान भोलानाथ तिवारी - किताब महाल,इलाहाबाद १९७५
35. सामाजिक भाषा विज्ञान -कविता रस्त्गी -सुलभ प्रकाशन लखनौ २०००,
36. भाषा आणि जीवन -प्र महाराष्ट्र अभ्यास परिषद[संपा]- परांजपे. ना.

Research journals:

Additional readings:

Medium of Instruction – Marathi

Special instructions, if any

Library and laboratory equipment`s

Rayat Shikshan Sanstha's
Sadguru Gadage Maharaj College, Karad
(Autonomous)

Choiced Based Credit System

M. A. Part II, Semester III, Marathi Course - 10

June 2020 Onwards

वाङ्मयीन संस्कृती , Subject code (MARO25)

(Credit 04)

Preamble (प्रास्ताविक)

‘संस्कृती’ हा शब्द समाजाला आज नवीन नाही. दैनंदिन व्यवहारात हा शब्द नित्य वापरला जातो ‘कल्चर’ इंग्रजी शब्दाचा प्रतिशब्द म्हणून मराठीत रूढ झालेल्या या शब्दात ‘संस्कार’ हा महत्वपूर्ण शब्द प्राचीन काळापासून आपणाकडे वापरात आहे .‘संस्कार’ आणि ‘संस्कृती’ हे दोन शब्द ‘सम’ आणि ‘कृ’ या एकाच धातूपासून बनलेले आहेत .त्याचा अर्थ सुद्धा व्याकरणदृष्ट्या समान आहे . पण संस्कार हा शब्द धार्मिक क्षेत्रापुरताच मर्यादित राहिल्यामुळे तो संकुचित झाला, तर ‘संस्कृती’ हा शब्द धर्मासह जीवनाच्या उन्नत अवस्थेसाठी योजलेला असल्यामुळे या शब्दाची व्यापकता अधिक झाली.

आज सामान्य व्यवहारात संस्कृती हा शब्द अनेक अर्थानी वापरलेला आपल्याला दिसून येतोएखादी . व्यक्ती विनयशील, नम्र, शिष्टाचारी, ज्येष्ठांबद्दल आदर बाळगणारी असेल तर त्या व्यक्तीची गणना ‘सुसंस्कृत’ म्हणून केली जातेउलट एखाद्या व्यक्तीचे वागणे बेशिस्तीचे ., उग्र, व्यभिचारी स्वरूपाचे असेल तर त्या व्यक्तीला ‘असंस्कृत’ म्हणून त्याची गणना केली जाते .‘शिक्षित’ लोकांना ‘सुसंस्कृत’ आणि ‘अशिक्षित’ लोकांना ‘असंस्कृत’ ठरवले जातेसंस्कृतीच्या संदर्भात अशाही स्व .रूपाच्या धारणा समाजात आपल्याला पहायला मिळत असतातसमाजातील एखादी व्यक्ती ज्ञानी असेल ., संगीत, नृत्य, नाट्य, लोकनाट्य अशा विविध कलांमध्ये निपूण असेल तर ती व्यक्ती सुसंस्कृत ठरते, तर बऱ्याचदा एखाद्या समाजाला संस्कृतीच नाही असेही म्हणण्याची प्रथा पहायला मिळते. यासोबतच भारतीय युरोपीय -, पाश्चिमात्य पौरात्य -, हिंदू मुस्लिम -, महाराष्ट्रीयन गुजराती यासारख्या - .शब्दांमधून संस्कृतीची प्रादेशिकता आखलेली असते किंवा धर्माचे सार प्रतिबिंबित केलेले असते मध्ययुगीन - प्राचीन, ग्रामीण, नागरी या शब्दांना लागलेल्या विशेषणांमधून संस्कृतीला पृथक्त्व प्राप्त झालेले असतेकित्येकदा भौतिक ., अध्यात्मिक, वैज्ञानिक या संज्ञांमधून संस्कृतीतील भिन्नत्वच अधोरेखित केलेले असतेमानवाची जीवनपद्धती ., वागण्याची सर्वसामान्य रीत, शहाणपण, रूढी, रितीरिवाज यांनाही संस्कृतीच्या चौकटीत बांधण्याचा प्रयत्न होताना दिसतोएकंदरीत संस्कृती . चा अर्थ निश्चित व नीटसा होत नसल्याने संस्कृती म्हणजे काय? याचा नेमका उलगडा होत नाही,

म्हणूनच समाजशास्त्रज्ञ, मानसशास्त्रज्ञ, मानववंशशास्त्रज्ञ, इतिहासतज्ञ आणि संस्कृती अभ्यासक यांनी केलेल्या संस्कृतीच्या व्याख्यांचा विचार करणे महत्वाचे वाटतेकोणत्याही भाषेतील साहित्यसंपदा त्या त्या समाजाच्या संस्कृतीतून निर्माण झालेली असते, म्हणूनच साहित्याचा व संस्कृतीचा अनुबंध समजावून घेणे अत्यंत महत्वाचे ठरते, प्रस्तुत अभ्यास पत्रिकेमध्ये हाच अनुबंध अभ्यासला जाणार आहे.

Course Outcomes:

CO – 1 वाङ्मयीन संस्कृती ही संकल्पना समजून घेणे

CO - 2 समाज आणि संस्कृती यातील अनुबंध लक्षात घेणे

CO - 3 मौखिक आणि लिखित परंपरेत वाङ्मयीन परंपरेला संघटीत करणाऱ्या घटकांचा विचार करणे

CO - 4 वाङ्मयीन संस्कृतीचे स्वरूपआधिनक घटकांच्या अभ्यासातून तपासणे

CO - 5 अहवाल लेखनाचे कौशल्य आत्मसात होईल.

Expected Skills impartation (Through theory and practical's)

4. Reading skills

5. Comprehension skills

6. Interpersonal communication

		Periods	Cos
Unit 1	समाज, संस्कृती आणि वाङ्मय यांच्यातील अनुबंध <ul style="list-style-type: none"> 1. वाङ्मयीन संस्कृतीची संकल्पना, 2. वाङ्मयीन संस्कृतीचे स्वरूप 	15	CO1 & CO2
Unit 2	<ul style="list-style-type: none"> वाङ्मयीन संस्कृतीचे घटक (पारंपरिक) मौखिक परंपरा आणि हस्तलिखिते, कथन, पठण आणि श्रवण, सादरीकरण (तमाशा, लळीत, भारुड इ.) प्रेक्षक, श्रोता, निरुपण, कीर्तन, हरदासी परंपरा, वाङ्मयाला धर्म-पंथ आणि राजाश्रय.	15	CO1 & CO3
Unit 3	<ul style="list-style-type: none"> वाङ्मयीन संस्कृतीचे घटक (आधुनिक) मुद्रणयुग ,प्रकाशक ,लेखक ,पुस्तके ,वृत्तपत्रे ,नियतकालिके , ,वाङ्मयीन संस्था ,अभिरुची ,समीक्षा ,वितरण ,वाचक - शाळा ,पुरस्कार ,संमेलने ,महामंडळे महाविद्यालये - .विद्यापीठे इ 	15	CO1, CO3 & CO4
Unit 4	<ul style="list-style-type: none"> क्षेत्रभेट अहवाल तयार करणे वाङ्मयीन संस्कृतीच्या दृष्टीने अभ्यासनीय असणाऱ्या स्थळांना प्रत्यक्ष भेट देवून क्षेत्रभेट अहवाल तयार करणे.	15	CO1 & CO5
Practical work: Case Study / Field Survey / Field Visits / Project			(CO5)
1. Unit 4 is totally based on practical work			

Reference Books:

१. सरदार गं. बा. - प्रबोधनाच्या पाऊलखुणा, संपानिर्मलकुमार फडकुले क.ॉन्टिनेंटल प्रकाशन पुणे,
२. रसाळ सुधीर - वाङ्मयीन संस्कृती, मौज प्रकाशन गृह, पुणे.
३. जोग रा.श्री. - मराठी वाङ्मयाभिरुचीचे विहंगावलोकन, पुणे विद्यापीठ, कै. न. चिं. केळकर स्मारक व्याख्यानमाला ऑक्टोबर १९५९
४. कुलकर्णी गो. म. - अभिरुची ग्रामीण आणि नागर, प्रकाशक, प्रकरंब. ल.ळेकर १९७६
५. पवार गो. मा. - साहित्यमूल्य व अभिरुची, साकेत प्रकाशन औरंगाबाद १९९४
६. कोतापल्ले नागनाथ (संपा)- साहित्य आणि समाज - गो.मा पवार गौरव ग्रंथ, प्रतिमा प्रकाशन पुणे
७. डहाके वसंत - मराठी साहित्य इतिहास आणि संस्कृती, पॉप्युलर प्रकाशन मुंबई
८. ठाले-पाटील कौतिकराव - साहित्य संमेलनाच्या मांडवाखालून, शब्द पब्लिकेशन पुणे
९. कांबळे उत्तम - एका स्वागताध्यक्षाची डायरी, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई.
१०. कांबळे उत्तम - एका संमेलनाध्यक्षाची डायरी, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई.
११. धोंगडे रमेश - शतकांची विचारशैली खंड १ ते ४-, दिलीपराज प्रकाशन प्रा. लि. पुणे.
१२. ठाले-पाटील कौतिकराव - मराठी भाषिक आणि वाङ्मयीन संस्कृती, शब्द पब्लिकेशन पुणे
१३. काळसेकर सतीश - वाचणारयाची रोजनिशी, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई.
१४. अ- साहित्य संमेलनाच्या स्मरणिका. भा.
१५. मेश्राम भुजंग - आदिवासी साहित्य आणि संस्कृती, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई.
१६. डोळे जयदेव - झाडाझडती अर्थात प्रसार माध्यमांची, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई.
१७. खरात महेश, अपीने गजानन (संपा) - लोकसाहित्य जीवन आणि संस्कृती -डॉ विश्वनाथ शिंदे . गौरव ग्रंथ, साय प्रकाशन, पुणे.
१८. पाटील मोहन (संपा) मराठी साहित्य अवकाशातील संदर्भ -प्राचार्य डॉ ,प्रकाश कुंभार गौरव ग्रंथ. प्रारूप पब्लिकेशन, कोल्हापूर.
१९. केंगार रघुनाथ, कांबळे दत्ता (संपा) -शाहीर यादवांचे पोवाडे, शाहीर आत्माराम यादव गौरव समिती, कराड १९९७

Research journals:

१. अक्षर वैदर्भी : संपादक - सुभाष सावरकर, अमरावती
२. आमची श्रीवाणी : मराठी प्रगत अध्ययन संस्था, धुळे.
३. भाषा आणि जीवन : संपादक - आनंद काटीकर, मराठी अभ्यास परिषद, पुणे.
४. खेळ : संपादक - मंगेश नारायण काळे, पुणे.
५. कवितारती : संपा. डॉ. आशुतोष पाटील, धुळे.
६. ललित : संपा- अशोक केशव कोठावळे, मॅजेस्टीक प्रकाशन, पुणे.
७. महाराष्ट्र साहित्य पत्रिका : संपा. डॉ. पुरुषोत्तम काळे, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे.
८. नवभारत : संपा- श्री. मा. भावे, प्राज्ञ पाठशाळा, वाई.

९. नव-अनुष्ठुभ - संपा. नितीन रिंढे
१०. पंचधारा - आंध्र प्रदेश मराठी साहित्य परिषद, त्रैमासिक, हैद्राबाद
११. परामर्श - प्रकाशक : तत्त्वज्ञान विभाग, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे.
१२. प्रतिष्ठान - संपा. आसाराम लोमटे, मराठवाडा साहित्य परिषद, औरंगाबाद.
१३. साधना - संपा. विनोद शिरसाठ, साधना ट्रस्ट, पुणे.
१४. वारूळ : संपा. डॉ. सौ. कमल दणाणे, कोल्हापूर.

Additional readings: (पूरक वाचन)

Medium of Instruction – Marathi/English

Special instructions, if any

Library and laboratory equipment`s

Rayat Shikshan Sanstha's
Sadguru Gadage Maharaj College, Karad
(Autonomous)

Choiced Based Credit System
M.A . Part II, Semester III, Marathi paper no.11
June 2020 Onwards
(Credit 04)

समीक्षा सिद्धांत आणि उपयोजन[MARC26]

Preamble (प्रास्ताविक)

Course Outcomes:

- CO – 1 उपयोजित समीक्षेतील काही समीक्षेचे स्वरूप माहिती करून घेणे
CO – 2 समाजशास्त्रीय व आदिबंधात्मक समीक्षा या समीक्षा प्रवाहाचा विचार करणे
CO – 3 प्रत्यक्ष उपयोजित समीक्षेचे उपयोजन म्हणून निवडक साहित्यकृतींचा विचार

Expected Skills impartation (Through theory and practical's)

7. Reading skill
8. Comprehension skill
9. Writing skill

		Periods	Cos
Unit 1	उपयोजित समीक्षेचे स्वरूप -, साहित्य समीक्षेचे स्वरूप;आधुनिकता आणि समीक्षा प्रवाह , उपयोजित समीक्षेचे प्रकार मानस शास्त्रीय , संहितालक्षी, रूपवादी, मार्क्स वादी, समाज शास्त्रीय, आदिबंधात्मक,	15	CO1 & CO2
Unit 2	- समाजशास्त्रीय समीक्षा,समाज शास्त्रीय समीक्षा १९ वे शतक -, मराठी समाजशास्त्रीय समीक्षा स्वरूप, हिप्पोलीन तेन ची सूत्रे, उपयोजित साहित्यकृती -धूळ माती [कादंबरी कृष्णात खोत]	15	CO2 & CO3
Unit 3	आदिबंधात्मक समीक्षा सिगमन = मानसशास्त्र आणि आदिबंध, मराठीतील आदिबंध, जे युंग.सी,प्रोईडःात्मक समीक्षा - उपयोजित साहित्य कृति,मातीचे पाय - काव्य संग्रह]रमेश इंगळे [15	CO1 & CO3
Unit 4	स्त्रीवादी समीक्षा - स्त्रीवादी समीक्षेचे स्वरूप२० व्या , विचारप्रवाह , .शतकातील स्त्री वादी समीक्षेचे स्वरूप उपयोजित साहित्यकृती शांता गोखले ' रि टा वेलिणकर' -	15	CO1 & CO4
Practical work: Case Study / Field Survey / Field Visits / Project			(CO4)

Project :	
<p>Reference Books:</p> <p>आधुनिक समीक्षा सिद्धांत -मिलिंद मालशे अशोक जोशी मौज प्रकाशन मुंबई, २ साहित्य सिद्धांत -अनुवाद सग. मालशे , ३ साहित्यशास्त्र स्वरूप आणि समस्या वसंत पाटणकर पद्मगंध प्रकाशन पुणे २०१५, ४ साहित्यचे संदर्भ मौज मुंबई २००५, हरिश्चंद्र थोरात: ५ सौंदर्य मीमांसा पाटणकर पुणे.भा,रा, ६ कविता आणि प्रतिमा -सुधीर रसाळ मौज प्रकाशन मुंबई ७ वाङ्मयीन वाद - संकल्पना व स्वरूप:संपादक सीताराम रायकर मेहता प्रकाशन , व इतर, १९९० ८ नव समीक्षा काही प्रवाह मेहता प्रकाशन पुणे १९८२, कुलकर्णी. म.गो: ९ समीक्षा मीमांसा -गंगाधर गाडगीळ १० साहित्य आणि समाज पवार गौरव ग्रंथ संपादक नागनाथ कोताप्ले प्रतिमा प्रकाशन .गो मा; पुणे ११ साहित्य समाज आणि संस्कृती -दिगंबर पाध्ये लोक वाङ्मय गृह, १२ साहित्याचा अन्वयार्थ -नागनाथ कोताप्ले - मेहता प्रकाशन पुणे, १३ आदिबंधात्मक समीक्षा -म निहारा प्रकाशन, पाटील. सू. १४ साठोत्तरी मराठी कविता -म लोक वाङ्मय गृह प्रकाशन मुंबई, पाटील. सू. १५ साठोत्तरी मराठी कविता -केशव सदरे लोक वाङ्मय गृह प्रकाशन मुंबई[संपा] १६ रिटा वेलीनकर १७ रिटा वेलिणकर १८ समकालीन मराठी साहित्य -स्वरूप आणि समीक्षा -दत्ता पाटील अक्षर [संपा] निलेश शेळके, दालन प्रकाशन कोल्हापूर २०१८ १९ समीक्षा पद्धती सिद्धांत आणि उपयोजन -रवींद्र ठाकूर व नंद कुमार मोरे पद्म प्रकाशन , पुणे २० मराठी कादंबरीची उपयोजित समीक्षा - गोम्वेश्वर पाटील दरिया प्रकाशन पुणे २०१४ २१ मराठी कादंबरी तत्व आणि सिद्धांत -गोम्वेश्वर पाटील दरिया प्रकाशन पुणे</p>	
Research journals:	
Additional readings:	
Medium of Instruction – Marathi	
Special instructions, if any	

Library and laboratory equipment`s

RayatShikshan Sanstha's
Sadguru Gadage Maharaj College, Karad
(Autonomous)
Choiced Based Credit System
M.A . Part II, Semester III, Marathi paper no.१२
June 2020 Onwards
(Credit 04)
तौलनिक साहित्याभ्यास [MARO26]

Preamble: (प्रास्ताविक)

Course Outcomes:

- CO – 1 तौलनिक साहित्याभ्यासाची संकल्पना व स्वरूप समजावून घेणे
- CO – 2 विश्व साहित्य राष्ट्रीय साहित्य व सर्वसाधारण साहित्य या संकल्पनांचे परस्पर संबंध अभ्यासणे,
- CO - 3 भारतीय साहित्याबाबतचे विविध दृष्टीकोन अभ्यासणे
- CO - 4 साहित्याचे वर्गीकरण व साहित्यातील वाद संप्रदाय यांचा अभ्यास करणे
- CO - 5 सूची लेखन कौशल्य निर्माण होईल

Expected Skills impartation (Through theory and practical's)

Reading skills

Comprehension skills

Analytical Skills

		Periods	CO's
Unit :1	तौलनिक साहित्य संकल्पना स्वरूप व महत्त्व ,	15	CO1 & CO 3
Unit :2	तौलनिक साहित्याभ्यासाची वैशिष्ट्ये १ साहित्याभ्यासाचे साधन :तुलना () २- वाङ्मय परंपरा (वाङ्मयाचा अभ्यास) ३- अभिव्यक्ती सांस्कृतिक (सामाजिक आदान प्रदान)	15	CO1 & CO2
Unit :3	तौलनिक साहित्याभ्यासाचे मुलभूत आधार १ ,राष्ट्रीय साहित्य (2) विश्वसाहित्य आणि सर्वसाधारण साहित्य संकल्पना	15	CO1 & CO4
Unit: 4	तौलनिक साहित्य अभ्यास सूची करणे	15	CO5

Practical work: Case Study / Field Survey / Field Visits / Project 1.	CO5
Reference Books: १ तौलनिक साहित्याभ्यास- वसंत बापट .१९८१ ,मुंबई ,मौज प्रकाशनगृह , २ तौलनिक साहित्यआनंद पाटील -नवे सिद्धांत आणि उपयोजन ;, साकेत प्रकाशनऔरंगाबाद ,, १९९८. ३ तौलनिक साहित्याभ्यास चंद्रशेखर .संपा -तत्वे व दिशा :जहागिरदारकॉन्टिनेन्टल प्रकाशन ,, पुणे .१९९२ , ४ साहित्यसिद्धांतमालशे .ग.स .अनु ,रेने वेलेक - ५ ब्रिटीश बॉम्बे आणि पोर्तुगीज गोव्यातील वाङ्मयआनंद पाटील -, ग्रंथाली प्रकाशन, मुंबई, १९९९. ६ भारतीय साहित्याची संकल्पना- (चंद्रकांत बांदिवडेकर गौरवग्रंथ .डॉ) संपापुंडे .दि.द ., प्रथमा प्रकाशन पुणे. ७ Comparative Literature- Indian Dimensions, Swapan Mujumdar ८ Comparative Literature- Theory and Practice, Amina Deo, Sisirkumar Das ९ वाङ्मयीन वादसीताराम रायकर .संपा -,दमेहता पब्लिकेशन ,पुंडे .दि., पुणे, १९९० १० समीक्षेच्या नव्या संकल्पना - मनोहर जाधव ,(संपा)स्वरूप प्रकाशन, औरंगाबाद २००१ , ११ भाषांतरमीमांसाकल्याण काळे .(संपा) -, अंजली सोमण, प्रतिमा प्रकाशनपुणे ,, १९९७. १२ भाषांतरविद्या.रमेश वरखेडे .संपा - १३ साहित्यसेतू - श्रीधर रंगनाथ कुलकर्णी १४ साहित्यातील संप्रदाय , वाळिंबे .शं.रा -कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे.१९५० , १५ कम्पॅरिटिव्ह लिटररी स्टडिज - एस ,(लंडन)डकवर्थ ,प्रावर .एस.१९७३ १६ तौलनिक साहित्य आणि मध्ययुगीन वाङ्मयपुणे ,प्रतिमा प्रकाशन ,मंचरकर .बा.र -, २००३. १७ तुलनात्मक अनुसंधान अर्थ :, तत्व, एंवमोहनदास .इ -समस्याए ,, हिंदी साहित्य भांडार, लखनौ ,)चतुर्थ भाग१९६८ (१८ वाङ्मयीन संज्ञा संकल्पान कोश ,भटकल फौंडेशन .रा.ग ,वसंत आबाजी डहाके ,प्रभा गणोरकर .संपा - .२००१ ,मुंबई १९ भारतीय संदर्भात तौलनिक साहित्याभ्यास - गणेश देवी कोल्हापूर ,सौरभ प्रकाशन ,, १९९२ . २० तुलनात्मक साहित्यविद्याविहार ,विश्वनाथ अय्यर -, नवी दिल्ली, २००४.	
Suggested Research Journal	
Additional readings:	
Medium of Instruction – Marathi/English	
Special instructions, if any	
Library and laboratory equipment`s	

RayatShikshan Sanstha's
Sadguru Gadage Maharaj College, Karad
(Autonomous)
Choiced Based Credit System
M.A . Part II, Semester III, Marathi paper no. 12.1
June 2020 Onwards
(Credit 04)
संस्कृती अभ्यास [MARO26-A]

Preamble: (प्रास्ताविक)

Course Outcomes:

- CO - 1 संस्कृती अभ्यास या ज्ञानशाखेची ओळख होईल.
- CO - 2 संस्कृती म्हणजे काय ते समजेल व त्याची संकल्पना समजून येईल.
- CO - 3 संस्कृती अभ्यासाचे महत्व समजून येईल.
- CO - 4 समाज आणि संस्कृती यांचा अविभाज्य संबंध लक्षात येईल.
- CO - 5 साहित्य आणि संस्कृती यांचं परस्पर संबंध समजून येईल.
- CO - 5 साहित्य आणि संस्कृती यांचं परस्पर संबंध समजून येईल.
- CO - 6 संस्कृती आणि इतिहास यांचा अनुबंध समजून येईल.

Expected Skills impartation (Through theory and practical's)

Reading skills

Comprehension skills

Analytical Skills

		Periods	CO's
Unit :1	संस्कृती अभ्यास संकल्पना आणि स्वरूप संस्कृती संकल्पना व्याप्ती व संस्कृतीचे घटक संस्कृती, उपसंस्कृती : होगर्ट व हॉल.	15	CO1 & CO 3
Unit :2	संस्कृती अभ्यास , समाज आणि इतिहास संस्कृती अभ्यास संकल्पनेचा मागोवा मराठी, भारतीय व जागतिक संस्कृती आणि साहित्य अंतःसंबंध संस्कृती अभ्यासाचे महत्व संस्कृती अभ्यास आंतरविद्याशाखीय दृष्टी,	15	CO1 & CO4

	पुरातत्व, लोककला, कला आणि मानव्यविद्या		
Unit :3	संस्कृती- समाज प्रभुत्वसंबंध, संस्कृती अभ्यासाच्या दिशा प्रभुत्व संबंधसापेक्षता आणि संस्कृती महाराष्ट्रातील संस्कृतीप्रवाह, जातसमूह, स्त्रिया, दलित, वंचित, आदिवासी आणि साहित्य	15	CO1 & CO5
Unit: 4	संस्कृतीशी निगडीत अन्य विषय धर्म आणि संस्कृती, भाषा आणि संस्कृती, सांस्कृतिक चिन्हव्यवस्था आणि साहित्यकृती सामाजिक संरचना आणि साहित्यकृती	15	CO6
Practical work: Case Study / Field Survey / Field Visits / Project			CO6
1.			
Reference Books:			
<ol style="list-style-type: none"> १. डहाके वसंत आबाजी : 'मराठी साहित्य, समाज आणि संस्कृती', पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, २००६. २. कर्वे इरावती : 'मराठी लोकांची संस्कृती', देशमुख आणि कंपनी, १९९५ ३. कुलकर्णी गो. म. : 'आधुनिक मराठी वाङ्मयाची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी', मेहता प्रकाशन, पुणे. १९९४ ४. रसाळ सुधीर : 'वाङ्मयीन संस्कृती', मौज प्रकाशन, मुंबई, २०१२. ५. कांबळे अमर : 'मराठी आदिवासी साहित्य', निर्मिती प्रकाशन, कोल्हापूर, २०१७. ६. शिरवाडकर के. रं. : 'संस्कृती, समाज आणि साहित्य' ७. देवी गणेश (अनु. म.सु. पाटील) : 'स्मृतीभ्रंशानंतर', पद्मगंध प्रकाशन, पुणे, २००९. ८. मालशे मिलिंद, जोशी अशोक : 'आधुनिक समीक्षा सिद्धांत', मौज प्रकाशन, मुंबई. 			
Suggested Research Journal			
Additional readings:			
Medium of Instruction – Marathi/English			
Special instructions, if any			
Library and laboratory equipment`s			

Rayat Shikshan Sanstha's
Sadguru Gadage Maharaj College, Karad
(Autonomous)

Choiced Based Credit System

M.A . Part II, Semester IV Marathi paper no. १३

June 2020 Onwards

(Credit 04)

समाजभाषाविज्ञान[MARC27

Preamble

Course Outcomes:

- १ समाजभाषा विज्ञानाचे स्वरूप समजेल
- २ समाज भाषा विज्ञानातील विविध सिद्धांत संकल्पनांचा परिचय
- ३ समाज संस्कृती आणि भाषा यामधील परस्पर संबंध समजून घेता येईल.
- ४ समाज भाषा विज्ञानाची व्याप्ती समजेल
- ५ भाषा संपर्काचे स्वरूप अभ्यासता येईल .
- ६ भाषिक नियोजन म्हणजे काय ते समजून घेता येईल
- ७ भाषा व्यवहाराची विविधता समजून घेता येईल
- ८ बहु भाषिक देशातील भाषिक प्रश्नाचा परिचय होईल
- ९ भाषिक नियोजनाची उद्दिष्ट्य जाणून घेता येतील
- १० भाषा शिक्षणाचे स्वरूप आणि भाषा शिक्षणाच्या विविध बाजूंचा अभ्यास करता येईल

Expected Skills impartation (Through theory and practical's)

		Periods	Cos
Unit 1	भाषा व्यवहार आणि भाषा संपर्क समाजातील , भाषिक समाज- भाषा संपर्काची - विविध सामाजिक गट आणि भाषा व्यवहार परकीय - व्यक्ती बोली संपर्क शेजार भाषा संपर्क- विविधता भाषा संपर्क	15	CO1 & CO2
Unit 2	• भाषा नियोजन आणि भाषा शिक्षण समाजाचे . बहुभाषिकता,	15	CO2 & CO3

	भाषेचे सामाजिक , शब्द संग्रह, भाषिक सवयी, भाषिक प्रश्न - भाषा जतनत्व, स्थानभाषिक नियोजनाच्या पायऱ्या -भाषा विकास -भाषाअर्जन -भाषा शिक्षणाचे माध्यम -स्व भाषा शिक्षण -आदिवासी आणि इतर मगास समाज गटांचे भाषा शिक्षण		
Unit 3	<ul style="list-style-type: none"> समाज भाषा विज्ञान आणि इतर अभ्यास शाखा -समाज भाषा विज्ञान आणि समाजशास्त्र समाजभाषां विज्ञान आणि मानव , - वंश शास्त्रसमाज भाषा विज्ञान आणि संस्कृती विज्ञान 	15	CO2, CO3 & CO4
Unit 4	भाषिक विविधता असणाऱ्यासमाज गटांच्या लघुक्षेत्रीय बोर्लींचा अभ्यास , करणे	15	CO5
Practical work: Case Study / Field Survey / Field Visits / Project १.			(CO5)
Reference Books:			
<p>१ भाषा आणि संस्कृती -ना १९६२- मुंबई, मौज प्रकाशन गृह, कालेलकर. गो. २ भाषा इतिहास आणि भूगोल १९६४- मुंबई, मौज प्रकाशन गृह, कालेलकर. गो.ना , ३ मराठी शब्द समीक्षा सन पब्लिकेशन पुणे १९८९,कानडे, श्री.मू, ४ निवडक भाषा आणि जीवन कल्याण काळे आणि मृणालिनी शहा मेहता पब्लिशिंग पुणे १९९८.संपा. ५ मराठी भाषेचा आर्थिक संसार -अशोक केळकर औरंगाबाद १९७०, मराठवाडा साहित्य परिषद, ६ मध्यमा भाषा आणि भाषा व्यवहार -आशिक केळकर मेहता पब्लिशिंग हाउस पुणे १९९६ ७ वैखरी -भाषा आणि भाषा व्यवहार - अशोक केळकर माजेस्तिक प्रकाशन मुंबई १९३८, ८ मराठी भाषेचे मूळ -विश्वनाथखैरे पुणे १९८९, संमत प्रकाशन, ९ द्रविड महाराष्ट्र -विश्वनाथ खरे साधना प्रकाशन पुणे १९७६, १० भाषा व्यवहार व भाषा शिक्षण -सुरेंद्र ग्रामोपाध्ये संपा कासेगाव एजुकेशन सोसायटी कासेगाव २००६. ११ अभिनव भाषा विज्ञान -ग जोगळेकर सुविचार प्रकाशन मंडळ पुणे १९८७. ना. १२ मराठी भाषाच इतिहास -गजोगळे, ना,कर श्रीविद्या प्रकाशन पुणे २००५. १३ सामाजिक भाषाविज्ञान प्रभाकर जोशी आणि चारुता गोखले निराळी प्रकाशन पुणे १९९९[संपा] १४ सामाजिक भाषा विज्ञान -रमेश धोंगडे दिलीपराज प्रकाशन पुणे २००६, १५ साहित्याची भाषा - भालचंद्र नेमाडे साकेत प्रकाशन औरंगाबाद १९८९ १६ सामाजिक भाषा विद्वान कशा आणि अभ्यास संदर्भ प्रकाशन नाशिक २००५, जयश्री पाटणकर, १७ ग्रंथिक मराठी भाषा आणि कोकणी बोली पुणे विद्यापीठ पुणे १९६६, प्रियोळकर. का.अः १८ भयंकर सुंदर मराठी भाषा ड२००४, मुंबई, माजेस्तिक प्रकाशन. दिपुंडे. १९ आधुनिक भाषा विज्ञान सिद्धांत आणि उपयोजन -मिलिंद मालशे मुंबई १९९८, लोक वाङ्मय गृह, २० भाषा विज्ञान वर्णनात्मक आणि ऐतिहासिक संजय प्रकाशन पुणे १९९८२[संप] सोमण, मालशे इनामदार; २१ वृद्धी मुंबई , राज्य मराठी विकास संस्था, भाषेचे आणि भाषा अभ्यासाचे विकसन दिनेश ड माहलकर:</p>			

२०००

- २२ समाज भाषा विज्ञान आणि मराठी कादंबरी पद्मगंधा प्रकाशन पुणे २०१२, नंदकुमार मोरे,
२३ भाषा विवेक मंगेश विठ्ठल राज्याध्यक्ष श्री विद्या प्रकाशन पुणे १९९७,
२४ भाषा स्वरूप राजहंस प्रकाशन २००५. वामन केशव लेले, सामर्थ्य व सौंदर्य,
२५ समाज भाषा विज्ञान प्रमुख संकल्पना- रमेश वरखेडे शब्दालय प्रकाशन श्रीरामपूर २००३,
२६ संज्ञापन विद्या आणि ललित कला यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ , रमेश नारायण वरखेडे,
नाशिक २००३
२७ आदिवासी लोककथा संकल्पना आणि स्वरूप स्वच्छंद प्रकाशन कोल्हापूर २०१५, दीपककुमार वळवी;
२८ नागपुरी बोली भाषा शास्त्रीय अभ्यास इंदिरा प्रकाशन नागपूर १९७२, वसंत कृष्णा वराड पांडे,
२९ समाजशास्त्रातील मुलभूत संकल्पना सर्जेराव साळुंखे मेहता पब्लिकेशनपुणे १९९६,
३० SOCIAL LINGUISTICS CAMBRIDGE ,HADSAN –R,H ,KENBRIJ UNIVERSITY -1980
31 novelist on the novel by miran lott-clara revieve ,Rutledge , & kegan poul London 1975
32 the inphunce of English on Marathi –bhalchandr a nemade –re published –popular –
33 समाज भाषा विज्ञान की भूमिका -तेजपाल चौधारी पंचशील प्रकाशन जयपूर १९९५,
३४ भाषा विज्ञान भोलानाथ तिवारी - किताब महाल,इलाहाबाद १९७५
३५ सामाजिक भाषा विज्ञान -कविता रस्तगी -सुलभ प्रकाशन लखनौ २०००,
३६ भाषा आणि जीवन -प्रामहाराष्ट्र अभ्यास परिषद पुणे[संपा]- परांजपे. ना.

Research journals:

१. पाटील अजित – प्रकाशक , माणसातील देव; मॅकमिलन इंडिया लिमिटेड पुणे,
२ पाटील अजित : कर्मवीरायण – प्रकाशक, सचिव सातारा, रयत शिक्षण संस्था,
३ पवार . ग.बा. : कर्मवीर भाऊराव पाटील –. पुणे, मातृभूमी प्रकाशन,
४ भोसले द . ता. : कर्मवीर भाऊराव पाटील
५ जाधव रमेश –कर्मवीरभाऊरावपाटील
६ तोडमल – की. ह. कर्मवीरभाऊरावपाटील
७ पाटील कार्मविरोपनिषाद- . जी. पी.
८ पाटील –, विमल, वटवृक्ष
९ पाटणे – संभाजीराव, त्यागमूर्ती कर्मवीर भाऊराव पाटील

Additional readings: (पूरक वाचन)

१. सानप, किशोर युगांतराची कविता, ग्रंथाली प्रकाशन, मुंबई
२. पी. विठ्ठल मराठी कविता : समकालीन परिदृश्य, कैलाश पब्लिकेशन्स, औरंगाबाद,
२०१९
३. रसाळ, सुधीर काही मराठी कवी : जाणीवा आणि शैली, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, १९९६
४. सुर्वेमुंबई ,डिंपल प्रकाशन ,कृष्णाबाई नारायण मास्तरांची सावली ,
५. डॉ. सोनटक्के, देवानंद कवितेचा अंतःस्वरूप २०१८ ,पद्मगंधा प्रकाशन ,

६. जाधव, उदय व बोबडे, सुहासकुमार, 'रामनगरी आणि माझे विद्यापीठ : एक संवाद', संस्कृती प्रकाशन, पुणे, २००५

Medium of Instruction – Marathi/English

Special instructions, if any

Library and laboratory equipment`s

Rayat Shikshan Sanstha's

Sadguru Gadage Maharaj College, Karad
(Autonomous)

Choiced Based Credit System

M. A. Part II, Semester IV, Marathi Course - 14

June 2020 Onwards

वाङ्मयीन संस्कृती Subject code (MARO27)
(Credit 04)

Preamble (प्रास्ताविक)

प्रस्तुत अभ्यासपत्रिकेमध्ये आपण वाङ्मयीन संस्कृती, अभिजन बहुजन संस्कृती संघर्ष -, भाषाशुद्धी आणि वाङ्मयशुद्धी बदलच्या कल्पना, श्लीलअश्लीलतेसंबंधीचे वाद, (भाऊ पाध्ये आणि बा. सी. मर्ढेकर,) अभिव्यक्ती स्वातंत्र्यावरील निर्बंध व त्या विरुद्धचा संघर्ष ('घाशीराम कोतवाल' व 'गांधी मला भेटला' या साहित्यकृती वरून झालेला वाद) हे घटक अभ्यासणार आहोत संस्कृती या अत्यंत व्यापक संकल्पनेत .

सामाविष्ट असणारा वाङ्मय हा एक महत्वाचा घटक आहे. प्रत्येक समाजामध्ये वाङ्मयीन संस्कृतीचा इतिहास वेगवेगळा आहे, तितकेच तिचे रूप ही भिन्न आहे कित्येक अभ्यासकांनी संस्कृती ही संकल्पना तरीही या सर्वांच्या .परंतु यामध्ये मतभिन्नता दिसून येते .स्पष्ट करणाऱ्या अनेक व्याख्या केलेल्या आहेत व्याख्यांमध्ये संस्कृतीविषयक काही समानघटक आहेत. संस्कृतीमध्ये माणसाने संवादासाठी शोध लावलेल्या भाषेपासून ते शेती, अन्नधान्य निर्मिती, सर्व उपयोगी वस्तू बनवणे, घरबांधणी, विविध प्रकारच्या वस्तूंचा संचय, इत्यादी गोष्टी येतात. मानवी समाजातील विविध प्रकारचे सण-उत्सव, धार्मिक विधी, देव देवतांची उपासना, विविध प्रकारच्या श्रद्धा, विविध खेळ, यांचाही समावेश होतो. लेखन कलेचा शोध लागण्यापूर्वी विविध प्रकारचे ध्वनी, गीते, नृत्ये ही मानवाच्या अभिव्यक्तीची साधने होती. नंतर अभिव्यक्ती लिखित रूपाने होऊ लागली जी नंतर लेखन संस्कृती किंवा वाङ्मय संस्कृती म्हणून रूढ झाली व विकसित झाली . वाङ्मयीन संस्कृतीच्या या जडणघडणीमध्ये साहित्य शास्त्र कला निपूण असा 'अभिजन वर्ग' निर्माण झाला तर दुसऱ्या बाजूला या प्रवाहाच्या बाहेर असणारा 'बहुजन वर्ग' निर्माण झाला या दोन वर्गातील संस्कृती संघर्ष, या दोन्ही वर्गांच्या बोलीच्या अनुषंगाने निर्माण झालेला भाषाशुद्धीचा वाद, श्लीलअश्लीलतेसंबंधीचा वाद आणि लेखकाच्या अभिव्यक्ति स्वातंत्र्याचा परस्पर अनुबंध या गोष्टी या अभ्यास पत्रिकेमध्ये अभ्यासणार आहोत.

Course Outcomes:			
CO - 1 वाङ्मयीन अभिरुचीचा वाङ्मयीन संस्कृतीवर कसा प्रभाव पडतो हे अभ्यासले जाईल.			
CO - 2 कोणत्याही काळात समाज प्रबोधनासाठी वाङ्मयीन संस्कृती कशा प्रकारे कारणीभूत ठरते ही गोष्ट स्पष्ट होईल.			
CO - 3 वाङ्मयीन संस्कृतीचे स्वरूप तपासले जाईल.			
CO - 4 वाङ्मयीन संस्कृती बदलामध्ये परिणाम करणाऱ्या वेगवेगळ्या घटकांचा विचार केला जाईल.			
Expected Skills impartation (Through theory and practical's)			
१			
२			
३			
		Periods	Cos
Unit 1	<ul style="list-style-type: none"> वाङ्मयीन अभिरुची रुचि- अभिरुची, नागर आणि ग्रामीण अभिरुची, विविध समूहांच्या, प्रदेशांच्या अभिरुची, लेखक व वाचकांची अभिरुची यातील आदान-प्रदान , अभिरुची संपर्क 	15	CO1 & CO2
Unit 2	<p>वाङ्मयीन संस्कृती संघर्ष</p> <p>अभिजनभाषाशुद्धी व वाङ्मयशुद्धीबदलच्या ,बहुजन संस्कृती संघर्ष -) ,श्लील अश्लीलतेसंबंधीचे वाद ,वाद ,कल्पनाभाऊ पाध्ये व बा .सी . अभिव्यक्ती स्वातंत्र्यावरील निर्बंध व त्याविरुद्धचा (मर्दकर संघर्षघाशीराम कोतवाल व गांधी मला भेटला या साहित्यकृतीवरून). ,साहित्य संस्थांच्या पातळीवरील सांस्कृतिक राजकारण (झालेला वाद</p>	15	CO2 & CO3
Unit 3	<ul style="list-style-type: none"> सामाजिक प्रबोधनासाठी वाङ्मयीन संस्कृतीचे योगदान सत्यशोधकीय साहित्य जलसे,आंबेडकरी जलसे, मेळे, संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीतील वाङ्मयीन आविष्कार, पथनाट्ये, वैचारिक प्रबोधनात्मक निबंध वाङ्मय व नियतकालिके 	15	CO2, CO3 & CO4
Unit 4	<p>मराठी वाङ्मयीन संस्कृतीची स्थित्यंतरे</p> <p>मराठी साहित्य संमेलनातील परिवर्तने</p> <p>वाङ्मयबाह्य घटकांची वाङ्मयीन संस्कृतीवरील आक्रमणे मराठी ,ग्रंथ व्यवहाराचा प्रवास वाङ्मयीन संस्कृतीतील लेखकाची प्रतिमा , वाचानाभिरुचीचा संशोधन प्रकल्प राबवणे वाचानाभिरुचीसाठी क्षेत्रीय) / किंवा भाषिक खेळांच्या ,भाग निवडून प्रश्नसूची व शब्दकोडी ग्रंथसंमेलनांना भेट देवून (माध्यमातून अभिरुची तपासता येईल ग्रंथव्यवहार अभ्यासणे .</p>	15	CO5
Practical work: Case Study / Field Survey / Field Visits / Project			(CO5)

Reference Books:

१. सरदार गं. बा. - प्रबोधनाच्या पाऊलखुणा, संपानिर्मलकुमार फडकुले क.ॉन्टिनेंटल प्रकाशन पुणे,
२. रसाळ सुधीर - वाङ्मयीन संस्कृती, मौज प्रकाशन गृह, पुणे.
३. जोग रा.श्री. - मराठी वाङ्मयाभिरुचीचे विहंगावलोकन, पुणे विद्यापीठ, कै. न. चिं. केळकर स्मारक व्याख्यानमाला ऑक्टोबर १९५९
४. कुलकर्णी गो. म. - अभिरुची ग्रामीण आणि नागर, प्रकाशक, प्रकरंब. ल.ळेकर १९७६
५. पवार गो. मा. - साहित्यमूल्य व अभिरुची, साकेत प्रकाशन औरंगाबाद १९९४
६. कोतापल्ले नागनाथ (संपा)- साहित्य आणि समाज - गो.मा पवार गौरव ग्रंथ, प्रतिमा प्रकाशन पुणे
७. डहाके वसंत - मराठी साहित्य इतिहास आणि संस्कृती, पॉप्युलर प्रकाशन मुंबई
८. ठाले-पाटील कौतिकराव - साहित्य संमेलनाच्या मांडवाखालून, शब्द पब्लिकेशन पुणे
९. कांबळे उत्तम - एका स्वागताध्यक्षाची डायरी, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई.
१०. कांबळे उत्तम - एका संमेलनाध्यक्षाची डायरी, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई.
११. धोंगडे रमेश - शतकांची विचारशैली खंड १ ते ४-, दिलीपराज प्रकाशन प्रा. लि. पुणे.
१२. ठाले-पाटील कौतिकराव - मराठी भाषिक आणि वाङ्मयीन संस्कृती, शब्द पब्लिकेशन पुणे
१३. काळसेकर सतीश - वाचणारयाची रोजनिशी, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई.
१४. अ- साहित्य संमेलनाच्या स्मरणिका. भा.
१५. मेश्राम भुजंग - आदिवासी साहित्य आणि संस्कृती, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई.
१६. डोळे जयदेव - झाडाझडती अर्थात प्रसार माध्यमांची, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई.
१७. खरात महेश, अपीने गजानन (संपा) - लोकसाहित्य जीवन आणि संस्कृती -डॉ विश्वनाथ शिंदे . गौरव ग्रंथ, साय प्रकाशन, पुणे.
१८. पाटील मोहन (संपा) मराठी साहित्य अवकाशातील संदर्भ -प्राचार्य डॉ ,प्रकाश कुंभार गौरव ग्रंथ. प्रारूप पब्लिकेशन, कोल्हापूर.
१९. केंगार रघुनाथ, कांबळे दत्ता (संपा) -शाहीर यादवांचे पोवाडे, शाहीर आत्माराम यादव गौरव समिती, कराड १९९७

Research journals:

१. अक्षर वैदर्भी : संपादक - सुभाष सावरकर, अमरावती
२. आमची श्रीवाणी : मराठी प्रगत अध्ययन संस्था, धुळे.
३. भाषा आणि जीवन : संपादक - आनंद काटीकर, मराठी अभ्यास परिषद, पुणे.
४. खेळ : संपादक - मंगेश नारायण काळे, पुणे.
५. कवितारती : संपा. डॉ. आशुतोष पाटील, धुळे.
६. ललित : संपा- अशोक केशव कोठावळे, मॅजेस्टीक प्रकाशन, पुणे.
७. महाराष्ट्र साहित्य पत्रिका : संपा. डॉ. पुरुषोत्तम काळे, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे.
८. नवभारत : संपा- श्री. मा. भावे, प्राज्ञ पाठशाळा, वाई.

९. नव-अनुष्ठुभ - संपा. नितीन रिंढे
१०. पंचधारा - आंध्र प्रदेश मराठी साहित्य परिषद, त्रैमासिक, हैद्राबाद
११. परामर्श - प्रकाशक : तत्त्वज्ञान विभाग, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे.
१२. प्रतिष्ठान - संपा. आसाराम लोमटे, मराठवाडा साहित्य परिषद, औरंगाबाद.
१३. साधना - संपा. विनोद शिरसाठ, साधना ट्रस्ट, पुणे.
१४. वारूळ : संपा. डॉ. सौ. कमल दणाणे, कोल्हापूर.

Additional readings: (पूरक वाचन)

1.

Medium of Instruction – Marathi/English

Special instructions, if any

Library and laboratory equipment`s

Rayat Shikshan Sanstha's

Sadguru Gadage Maharaj College, Karad
(Autonomous)

Choiced Based Credit System

M.A . Part II, Semester IV, Marathi paper no.15

June 2020 Onwards

(Credit 04

मराठी समीक्षेची वाटचाल[MARC28]

M.A . Part II, Semester IV, Marathi paper no.15

June 2020 Onwards

(Credit 04

मराठी समीक्षेची वाटचाल[MARC28]

Preamble

Course Outcomes:

CO – 1 मराठी समीक्षा विचारांचे स्वरूप व परंपरा जाणून घेणे

CO – 2 मराठीतील सैद्धांतिक व उपयोजित समीक्षेचे स्वरूप व माहिती करून घेणे

CO – 3 मराठी समीक्षा वाटचालीतील प्रमुख विचारांचा परिचय करून घेणे

CO – 4

Expected Skills impartation (Through theory and practical` s)

१

२

३

		Periods	Cos
Unit 1	१९ व्या शतकातील समीक्षा विचार साहित्य आणि समीक्षा अनुबंध, , १९ व्या शतकाची पार्श्वभूमी बदल- मराठी समाज, मुद्रण प्राचीन , नियत , ज्ञानेश्वर ते शाहिरी वाङ्मय- काही पूर्व सूत्र. मराठी समीक्षा ललित लेखनातून व्यक्त झालेला - भाषांतर युग- कालीकातील समीक्षा .वी- विचारका मराठे.बा.का, विष्णूशात्री चिपळूणकर, राजवाडे,	15	CO1 & CO2
Unit 2	<ul style="list-style-type: none">- स्वातंत्र्यपूर्व कालखंडातील समस्या, श्री कोल्हटकर.कृ. केतकर.श्री व्य, लालजी पेंडसे, ब पटवर्धन.वा. केळकर.चि.न.	15	CO2 & CO3

	फडके. सी.ना. जोशी. म.वा,		
Unit 3	<ul style="list-style-type: none"> स्वातंत्र्योत्तर काळातील समीक्षा बदलते पर्यावरण आणि समीक्षेतील नवे दृष्टीकोन बा बेडेकर. के.दि, मर्डेकर. सी. शरदचंद्र , ल कुलकर्णी.वा, रेगे. शी.पु, कुसुमावती देशपांडे. म, भालचंद्र नेमाडे, पाटणकर.भा.रा. गोडसे. ग.ड, मुक्तिबोध शरद पाटील. गंगाधर गाडगीळ, आचार्य जावडेकर. पाटील, सू. पवार. मा.गो. विलास सारंग. धोंड. वा.म, चित्रे.पु.दि. 	15	CO2, CO3 & CO4
Unit 4	प्रात्यक्षिक व विशेष उपक्रम	15	CO5
Practical work: Case Study / Field Survey / Field Visits / Project			(CO5)
२. ३.			
Reference Books:			
१ मराठी समीक्षेची वाटचाल -गो म कुलकर्णी. २ विसाव्या शतकातील मराठी समीक्षा -संपाविलासकोल्हे. ३ मराठी साहित्य प्रेरणा व स्वरूप १९५० ते ७५ संपा हात कनंगले कर.द.म. पवार. मा. गो. ४ टीका स्वयंवर -भालचंद्र नेमाडे ५ निवडक समीक्षा -गो.पवार म.मा.द हातकंगालेकर. ६ पोत गोडसे. ग.द - ७ शक्ती सौष्ठव -ड गोडसे. ग. ८ मराठीचे साहित्यशास्त्र -मा. देशमुख.गो. ९ वाङ्मयीन संस्कृती -सुधीर रसाळ १० ज्ञानेश्वरीचा तृशनाबंध - म पाटील. सू. ११ साहित्य आणि अस्तित्व शोध -दिलीप चित्रे १२ मेन होल मधला माणूस - विलास सारंग १३ सृष्टी सौंदर्य आणि साहित्य -शरद चंद्र मुक्ती बोध १४ काव्य आणि काव्योदय -वा पटवर्धन, ब. १५ अवलोकन -दिगंबर पाध्ये १६ निवडक रा हात कणगले कर. द .संपादक म-. जाधव. ग, १७ रुजवात अशोक केळकर १८ वाङ्मयीन संज्ञा - संलक्पना कोश:संपादक ज्या दडकर व इतर १९ टीकाहरण श्रीधर तिळवे- २० मराठी टीका -संपादक वसंत दावतर २१ भारतीय साहित्य शास्त्र -ग त्र्य देशपांडे २२ अ ब्राह्मणी सौंदर्याचे साहित्य शास्त्र -शरद पाटील २३ समीक्षा पद्धती सिद्धांत आणि उपयोजन -रवींद्र ठाकूर व नंदकुमार मोरे			

Research journals:
Additional readings: (पूरक वाचन)
Medium of Instruction – Marathi/English
Special instructions, if any
Library and laboratory equipment`s

Rayat Shikshan Sanstha's

Sadguru Gadage Maharaj College, Karad
(Autonomous)

Choiced Based Credit System

M. A . Part II, Semester IV, Marathi paper no. 16

June 2020 Onwards

(Credit 04)

तौलनिक साहित्याभ्यास[MARO28]

Preamble

Course Outcomes:

CO – 1 तौलनिक साहित्य अभ्यासाची संकल्पना व स्वरूप समजावून घेणे

CO – 2 विश्वसाहित्यराष्ट्रीय साहित्य व सर्वसाधारण साहित्य या संकल्पनांचे परस्पर संबंध अभ्यासणे,

CO – 3 भारतीय साहित्या बाबतचे विविध दृष्टीकोन अभ्यासणे

CO – 4 साहित्याचे वर्गीकरण व साहित्यातील वाद संप्रदाय यांचा अभ्यास करणे

Expected Skills impartation (Through theory and practical's)

१

२

३

		Periods	Cos
Unit 1	तौलनिक साहित्याभ्यासातील विविध संप्रदाय फ्रेंच संप्रदाय पूर्व युरोपीय, जर्मन संप्रदाय, अमेरिकन संप्रदाय, भारतीय संप्रदाय, रशियन संप्रदाय]	15	CO1 & CO2
Unit 2	वाङ्मयीन प्रभाव स्वरूपप्रभावांचे प्रकार ,, संबंधमध्यस्थ ,स्वागत ,संप्रेषण , वाङ्मयीन प्रभव (उदगम) • प्रक्कथा ,अनुकरण ,आदिबंध ,मानसशास्त्रीय ,लोकविद्या , परंपरा व नुतनीकरण	15	CO2 & CO3
Unit 3	तौलनिक साहित्याभ्यासाचे महत्त्व जागतिकीकरण आणि देशीवाद	15	CO2,

	<ul style="list-style-type: none"> संस्कृती अभ्यास यांच्या संदर्भात तौलनिक साहित्याभ्यासाचे स्वरूप व महत्त्व 		C03 & C04
Unit 4	दोन कलाकृतींचा तौलनिक अभ्यास	15	C05
Practical work: Case Study / Field Survey / Field Visits / Project			(C05)
<p>४.</p> <p>५.</p>			
<p>Reference Books:</p> <p>१ तौलनिक साहित्याभ्यास - वसंत बापट .१९८१ ,मुंबई ,मौज प्रकाशनगृह , २ तौलनिक साहित्यआनंद पाटील -नवे सिद्धांत आणि उपयोजन ;, साकेत प्रकाशन , औरंगाबाद, १९९८. ३ तौलनिक साहित्याभ्यासकॉन्टिनेन्टल प्रकाशन ,चंद्रशेखर जहागिरदार .संपा -तत्वे व दिशा ;, पुणे .१९९२ , ४ साहित्यसिद्धांत.मालशे .ग.स .अनु ,रेने वेलेक - ५ ब्रिटीश बॉम्बे आणि पोर्तुगीज गोव्यातील वाङ्मयआनंद पाटील -, ग्रंथाली प्रकाशन, मुंबई, १९९९. ६ भारतीय साहित्याची संकल्पना- (चंद्रकांत बांदिवडेकर गौरवग्रंथ .डॉ) संपापुंड .दि.द .े, प्रथमा प्रकाशन पुणे. ७ Comparative Literature- Indian Dimensions, Swapan Mujumdar ८ Comparative Literature- Theory and Practice, Amina Deo, Sisirkumar Das ९ वाङ्मयीन वादसीताराम रायकर .संपा -,द ,पुंडे .दि.मेहता पब्लिकेशन, पुणे, १९९० १० समीक्षेच्या नव्या संकल्पना - मनोहर जाधव ,(संपा)स्वरूप प्रकाशन, औरंगाबाद २००१ , ११ भाषांतरमीमांसाकल्याण काळे .(संपा) -, अंजली सोमण, प्रतिमा प्रकाशनपुणे ,, १९९७. १२ भाषांतरविद्या.रमेश वरखेडे .संपा - १३ साहित्यसेतू - श्रीधर रंगनाथ कुलकर्णी १४ साहित्यातील संप्रदाय , वाळिंबे .शं.रा -कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे.१९५० ,</p>			
Research journals:			
Additional readings: (पूरक वाचन)			
Medium of Instruction – Marathi/English			
Special instructions, if any			

Library and laboratory equipment`s

RayatShikshan Sanstha's
Sadguru Gadage Maharaj College, Karad
(Autonomous)
Choiced Based Credit System
M.A . Part II, Semester IV, Marathi paper no. 16.1
June 2020 Onwards
(Credit 04)
संस्कृती अभ्यास [MARO28-A]

Preamble: (प्रास्ताविक)

Course Outcomes:

- CO - 1 संस्कृती अभ्यास या ज्ञानशाखेची ओळख होईल.
- CO - 2 संस्कृती म्हणजे काय ते समजेल व त्याची संकल्पना समजून येईल.
- CO - 3 संस्कृती अभ्यासाचे महत्व समजून येईल.
- CO - 4 समाज आणि संस्कृती यांचा अविभाज्य संबंध लक्षात येईल.
- CO - 5 साहित्य आणि संस्कृती यांचं परस्पर संबंध समजून येईल.
- CO - 5 साहित्य आणि संस्कृती यांचं परस्पर संबंध समजून येईल.
- CO - 6 संस्कृती आणि इतिहास यांचा अनुबंध समजून येईल.

Expected Skills impartation (Through theory and practical's)

Reading skills

Comprehension skills

Analytical Skills

		Periods	CO`s
Unit :1	संस्कृती अभ्यास: साहित्यासंदर्भात भारतीय व महाराष्ट्रीय साहित्याचा सांस्कृतिक अभ्यास, साम्यभेद, आंतरभारतीय दृष्टी, राष्ट्रराज्य कल्पनाविविधता,, भाषा, समाज, मूल्ये, दृष्टिकोन, एकता.	15	CO1 & CO 3
Unit :2	लोकप्रिय साहित्य आणि संस्कृती अभ्यास संस्कृतीरचित कलाव्यवहार माध्यमे, वाचक, श्रोतृवर्ग, समूहप्रियता आणि संस्कृती अल्पजन आणि बहुजन यातील लोकप्रिय तंत्रे वाङ्मयप्रकार लोकप्रियता आणि कलासंस्कृती	15	CO1 & CO4
Unit :3	अभिव्यक्तीची विविध रूपे आणि संस्कृती अभ्यास कलाप्रकार आणि संस्कृतीविशिष्टता संस्कृती, काळस्थित्यंतरे आणि अभिव्यक्ती रूपे	15	CO1 & CO5

	मराठी वाङ्मयीन आविष्काररूपांचा संस्कृतीसंदर्भात विचार.		
Unit: 4	साहित्यातील विविध प्रवाह व संस्कृती - परस्पर संबंध ग्रामीण साहित्य व संस्कृती, दलित साहित्य व संस्कृती आदिवासी साहित्य व संस्कृती स्त्रीवादी साहित्य व संस्कृती	15	CO6
Practical work: Case Study / Field Survey / Field Visits / Project 2.			CO6
Reference Books:			
<ol style="list-style-type: none"> १. डहाके वसंत आबाजी : 'मराठी साहित्य, समाज आणि संस्कृती', पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, २००६. २. कर्वे इरावती : 'मराठी लोकांची संस्कृती', देशमुख आणि कंपनी, १९९५ ३. कुलकर्णी गो. म. : 'आधुनिक मराठी वाङ्मयाची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी', मेहता प्रकाशन, पुणे. १९९४ ४. रसाळ सुधीर : 'वाङ्मयीन संस्कृती', मौज प्रकाशन, मुंबई, २०१२. ५. कांबळे अमर : 'मराठी आदिवासी साहित्य', निर्मिती प्रकाशन, कोल्हापूर, २०१७. ६. शिरवाडकर के. रं. : 'संस्कृती, समाज आणि साहित्य' ७. देवी गणेश (अनु. म.सु. पाटील) : 'स्मृतीभ्रंशानंतर', पद्मगंध प्रकाशन, पुणे, २००९. ८. मालशे मिलिंद, जोशी अशोक : 'आधुनिक समीक्षा सिद्धांत', मौज प्रकाशन, मुंबई. ९. यादव आनंद : ग्रामसंस्कृती १०. नेमाडे भालचंद्र : साहित्याची भाषा ११. पाटील मोहन : ग्रामीण साहित्य आणि संस्कृती 			
Suggested Research Journal			
Additional readings:			
Medium of Instruction – Marathi/English			
Special instructions, if any			
Library and laboratory equipment`s			

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

Pattern of question paper -

Total Mark - 80

प्रश्न क्रमांक	प्रश्नाचे स्वरूप	गुण
१	बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ प्रश्न योग्य पर्याय निवडा.	१०
२	अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	२०
३	अंतर्गत विकल्पासह दीर्घोत्तरी प्रश्न	२०
४	लघुत्तरी प्रश्न/टिपा. (पाच पैकी तीन प्रश्न सोडविणे)	३०